

KDY JE PAPOUŠEK SAMOSTATNÝ

Text a foto:
Marta a Milan
Bartlovi

Chovu papoušků, hlavně těch středních a větších, se u nás nebývale daří. Je to také díky množství kvalitních krmných produktů a všemožných chovatelských pomůcek a potřeb, které dnešní trh nabízí. Daří se chovu pod rodiči i umělým odchovům. Tím se zlepšila dostupnost větších papoušků širšímu okruhu zájemců. Těm, kterým se papoušci líbí, je chtějí mít doma jako mazlíčky, ale nemají s nimi prázdné zkušenosti. V povědomí veřejnosti je zafixováno, že čím mladší mládě (nejlépe z budky neopeřené) si pořídím, tím snáze si na mě zvykne a ochočí se. Přitom je to zásadní omyl, na který doplatila zdravím nebo psychickou újmou spousta papoušcích mláďat, chybná informace, kvůli které se zklamala spousta zájemců o papouška a především hloupá skutečnost, kterou využívají nesianádní chovatelé a obchodníci, aby co nejdříve mládě prodali, bez ohledu na to, zda kupující zvládne péči o něj či nikoliv.

V poslední době se začaly opakovat zoufalé telefonáty a mailové dotazy čerstvých majitelů mláďat středních a velkých druhů papoušků na téma: poradte, co s papouškem, který nechce přijímat sám potravu, co s papouškem, který se bojí a je nepřístupný, co s papouškem, který si nechce hrát, co s papouškem, který hubne, slábne? Náš papoušek bere jen několik semínek slunečnice denně, nic jiného nechce, co mám dělat? Náš čtyřměsíční papoušek ještě nelétá (protože je slabý, mizerně živěný a není tedy schopen letu). Koupili jsme papouška, ale není ještě zcela opeřený, kdy peří doroste? Koupili jsme malého papouška na dokrmění, ještě holého, aby si na nás dobře zvyknul, čím ho máme vlastně krmit? Bylo nám řečeno, že stačí rozmočený piškot nebo lžice granulí do misky, že prý se nasytí sám, ale on nic nechce. Zákazník – amatér je schopen uvěřit všemu, co mu „chovatel“ namluví. Takové jednání je neetické a hraničí s týráním zvířat. Bohužel

věřte, že se tak opravdu děje. Zpočátku jsem tyto dotazy nebral jako závažný problém, ale za poslední dobu jsem podobných dotazů zaznamenal stovky a prosby o pomoc a dobrou a zásadní radu už narůstají do tak velkých rozměrů, že to nelze přejít mlčením.

O co jde? V čem je ten vážný problém? Do rukou laiků a začátečníků s chovem se dostávají v čím dál tím větší míře od chovatelů nebo obchodníků mláďata velkých papoušků (žako, kakadu, ara) – mláďata neopeřená, neodstavená, aby si je zájemci o papouška mazlíčka sami dokrmili a ochočili. Buď si nesamostatné mládě koupí vědomě, nebo jim prodávající namluví, že je mládě starší a zatají skutečný věk. Začátky v umělém odchovu nejsou jednoduché a odnášejí to mláďata papoušků, protože každý začátečník se na tom svém papouškovi učí. Neopeřené, neodstavené mládě z budky nebo z ručního odchovu do rukou chovatele začátečníka nepatří.

Musíme si přiznat, že žijeme v době, kdy se každý z nás musí docela hodně snažit, aby svoji rodinu zabezpečil. Ani chovatelskému světu se tato problematika nevyhnula a chovatelé se díky svým chovatelským zkušenostem a znalostem snaží vylepšit finanční situaci. Jinými slovy řečeno, nastala doba masivnějšího chovu velkých papoušků za účelem příjmového přivýdělku. Odchovem a také výkupem mláďat se začali zabývat i ti, kteří to s papouškami a kvalitním odchovem nemyslí vůbec odborně a vážně, levně nakoupí, obratem ruky draze prodají. My chovatelé jim to hodně usnadňujeme. Nezamýšlíme se nad opravdovou hodnotou a kvalitou našich odchovů, jsme schopni jít hodně pod skutečnou cenu papoušků, jen abychom prodali. Nebo prodáme mládě neopeřené, abychom ho mohli prodat levněji a tím snáze našli zákazníka. (Mimo jiné už jsem několikrát zaznamenal nechápavé a decentní výčitky od zahraničních chovatelů ve smyslu, že v Česku ještě nechápeme, co je to obchod a cenová stabilita. Ten, kdo jezdí na zahraniční ptačí trhy, určitě může potvrdit, že se nikde neprodává za takové ceny jako u nás a nám se jenom smějí).

Chovatel musí být garantem toho, že papoušek, který opouští chov, je samostatný, má odpovídající věk a hmotnost na to, aby byl schopen v dobrém slova smyslu čelit i jistému amatérismu nového majitele, než si na sebe zvykne a než se nový majitel naučí akceptovat všechny potřeby a zvyky nového papouška v domácnosti nebo v chovu. Pokud má být z papouška mazlíček, je vhodné ho naučit alespoň základy – naučit ho nastupovat na ruku, brát si z ruky pamlsky. To je

Nesamostatné mládě
kakadu bílý (65 dnů)

základ, který chovateli nezabere moc času, a novým chovatelům hodně usnadní začátky soužití. Stejně tak jako předání informací, čím papouška krmit, jak o něj pečovat, jak s ním manipulovat.

Věk prodávajícího jedince – v případě středních druhů jako je žako nebo amazoňan je papoušek samostatný a prodejeschopný nejdříve ve věku 90–110 dní. U největších druhů velkých kakadů a arů je to věk kolem 140–150 dní jejich života. Bývají samozřejmě

Nesamostatné mládě
kakadu bílý (30 dnů)

individuální odchylky, vždy je nutno rozhodovat podle šikovnosti konkrétního mláděte. Rozhodující pro možný prodej je věk, kdy je papoušek schopen se sám nasýtit. To je základní předpoklad, aby lépe zvládl přechod do nového prostředí. Nesamostatné mládě je nejisté, špatně se adaptuje, nepřijímá dobře potravu, hubne, podléhá stresu, je náchylnější na onemocnění, nevhodně se fixuje.

Nesamostatnému mláděti může člověk i přes všechnu dobrou vůli neobornou péčí velice snadno ublížit i po fyzické stránce (popálení volete, poranění, stres). Nevhodným odstavením a fixováním na člověka mu může ublížit natolik, že se nenaučí samo přijímat potravu a stane se z něj jedinec naprosto odkázaný na lidskou péči (podávání veškerého krmiva ručně i v dospělosti).

Hmotnost jedince by měla odpovídat jeho věku. Pokud je papoušek hubenější než je běžné, což se někdy po odstavení stává, není vhodné ho stresovat změnou prostředí. Je

lépe jej pár týdnů ponechat zesílit ve známém prostředí a domluvit se se zájemcem na odběru pozdějším. Papoušek, ať už se jedná o mládě ručně dokrmované, nebo odchované rodiči, by měl být plně vypeřený, letuschopný, odstavený a samostatný v příjmu potravy. Nový majitel, často začátečník nebo laik, by vůbec neměl řešit problematiku, jak učit papouška přijímat potravu. Papoušek by se měl umět nasýtit, měl by znát pestrou stravu, směs zrnin, granule, ovoce, zeleninu, doplňky stravy.

Pro budoucí život je důležité, zda je papoušek dostatečně socializovaný. Vypělý nejen fyzicky, ale především psychicky. Aby vyrostl se sourozenci ve vyrovnaného jedince, který našel svoje místo v hejnu, naučil se jak funguje hierarchie, umí si vybojovat svoje místo u misky a na bidle. To je základní předpoklad, aby se mohl adaptovat v novém prostředí a netrpěl v budoucnu poruchami chování.

Je velkou chybou papouška o socializaci s jedinci stejného druhu ochudit. To se často

stává, kdy si papouška zájemci pořídí ještě neopeřeného a dokrmují si ho sami doma i několik měsíců. Myslí si, že mládě lépe zvládnou, když nad ním budou mít zpočátku fyzickou a psychickou převahu. Opak je pravdou. Výsledkem je mládě rozmazlené jako malé dítě. Odstaví se mnohem později, než je běžné. Má poruchy v příjmu potravy, vybírá si jen některé složky potravy.

Papoušek se cítí jako člověk a před lidmi nemá respekt. Časem začne trpět poruchami chování, začne křičet, kousat, škube si peří a majitel si s ním neví rady. Začíná bludný kruh, kdy se majitel snaží něco dělat až do fáze, kdy papoušek skončí zavřený v kleci bez kontaktu s lidmi, na které je zvyklý.

Závěrem bych chtěl říci, že vždy jsem věřil v dobré jméno českého chovatele. Nenechejme si ho kazit těmi, kteří to s papoušky nemyslí dobře. Máme přece svoji chovatelskou hrdost a tradici.

Milan Bartl

dlouholetý chovatel
papoušků, specializující
se na ruční odchov
www.milanbartl.cz
www.epapousek.cz
Tel.: 736 510 801
E-mail:
info@milanbartl.cz

NÁZOR VETERINÁŘE...

Prodej neodstavených mláďat – ano či ne

Rozhodně NE.

V tomto případě je nutné rozdělit kupující na 2 skupiny. Zkušení chovatelé a nezkušení lidé, kteří touží po krotkém domácím mazlíčkovi. Skupina zkušených by si měla být vědoma rizik, které koupě neodstaveného mláděte přináší. Všechna zodpovědnost za zdravotní stav přechází na kupujícího, protože u neodstaveného mláděte nelze dát žádné záruky. Několik dnů nevhodné péče může vést k nevratnému poškození fyzickému i psychickému, takže jakákoliv reklamace nepřichází v úvahu. Skupina budoucích majitelů domácích mazlíčků je bohužel obětí nezodpovědných chovatelů – prodejců, kteří mnohdy rizika znají a jednají bezohledně především vůči ptákům.

Značná část takových mláďat je potom hospitalizována na veterinární klinice pro ptáky jen proto, aby se naučila sama žrát a nezemřela hlady. Přináší to další zbytečné finanční výdaje kupujícího. Nejvíce však trpí sama mláďata, ze kterých často vyrostou nevyrovnaní ptáci, mají pak problémy s chováním, jako je agresivita, šhubání peří apod. Odstavené mládě by mělo při prodeji spolehlivě samo žrát. Je stále velmi adaptabilní a vyrůstá-li ve společnosti jiných mláďat, bývá vyrovnané, klidné, učenlivé a bezproblémové.

MVDr. Helena Vaidlová
Kralupy nad Vltavou

Nesamostatná mláďata žáků
(2 měsíce)

